

5. Степико М. Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування : монографія. Київ : НІСД, 2020. 320 с.

6. Ткаченко В., Кремінь В. Україна: шлях до себе. Проблеми суспільної трансформації. 2-ге вид. Київ : Знання України, 2021. 380 с.

НЕПОП Олександр Сергійович,

студент Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого

Науковий керівник:

БІЛЯЦЬКИЙ Олексій Сергійович,

старший викладач Національного
юридичного університету
імені Ярослава Мудрого

УКРАЇНЬСЬКА ІДЕНТИЧНІСТЬ ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ: ЗНАЧЕННЯ, МЕХАНІЗМИ ТА ВИКЛИКИ

У теперішній час державотворення та збройна агресія проти України є питанням української ідентичності яке набуває особливого значення. Українська ідентичність виступає фундаментом національної єдності, громадянської солідарності та стійкості держави перед зовнішніми й внутрішніми загрозами. Саме тому вона все більше стає об'єктом цілеспрямованого правового регулювання з боку держави.

Українська ідентичність містить мовні, культурні, історичні, національні та громадянські компоненти, що створюють загальне усвідомлення належності до українського народу та держави. Її правове забезпечення виконується насамперед через норми Конституції України, яка фіксує засади національної державності, забезпечує постійний розвиток української мови, культури, традицій та історичної свідомості. Відповідні положення містяться у статтях 10, 11, 15 та 53 Конституції України [1].

Суттєву роль у правовому регулюванні української ідентичності відіграють спеціальні закони України, зокрема «Про забезпечення функціонування української мови як державної», «Про культуру», «Про освіту», «Про національні меншини (спільноти) України», а також «Про засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності». Вказані нормативно-правові акти спрямовані на організацію єдиного гуманітарного простору, захист історичної пам'яті, підтримку національних традицій та забезпечення інформаційної безпеки.

Головним аспектом правового регулювання української ідентичності є мовна політика, направлена на утвердження української мови як державної та

забезпечення її функціонування в публічній сфері. Мова виступає основним елементом національної самоідентифікації та інструментом консолідації суспільства [1; 2].

Другим важливим аспектом є культурно-історичний компонент, що прогнозує охорону культурної спадщини, підтримку національної культури, збереження історичної пам'яті та протидію спробам її фальсифікації. Тому через правові механізми держава забезпечує захист пам'яток, розвиток культурних інституцій та популяризацію української історії [3].

Третім аспектом є освітній напрям, який впливає у створенні громадянської та національної свідомості через систему освіти. Законодавство України визначає виховання поваги до державних символів, мови, культури та історії як одну з цілей освітньої політики [4].

Особливого значення правове регулювання української ідентичності отримує в контексті інформаційної війни та гібридних загроз. Законодавство у сфері національної безпеки, інформаційної політики та медіа орієнтоване на захист українського інформаційного простору, протидію пропаганді та дезінформації, а також утвердження національних цінностей [1; 6].

Українська ідентичність як об'єкт правового регулювання є вирішальним чинником забезпечення національної безпеки, суспільної стабільності та державної єдності. Активна правова політика у сфері мови, культури, освіти та інформаційної безпеки підтримує вплив консолідації українського суспільства, формуванню стійкої громадянської позиції та зміцненню суверенітету України в умовах сучасних загроз.

Список використаних джерел

1. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Про забезпечення функціонування української мови як державної : Закон України від 25 квіт. 2019 р. № 2704-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19>
3. Про культуру : Закон України від 14 груд. 2010 р. № 2778-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17>
4. Про освіту : Закон України від 5 верес. 2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
5. Про національні меншини (спільноти) України : Закон України від 13 груд. 2022 р. № 2827-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2827-20>
6. Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності : Закон України від 13 груд. 2022 р. № 2834-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2834-20>

